

Rolnummers 2589, 2590, 2597 en 2604
Arrest nr. 46/2004 van 24 maart 2004

A R R E S T

In zake : de beroepen tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van de wet van 10 juni 2002 ter invoering van een eenmalige bijdrage ten laste van de petroleumsector, ingesteld door de v.z.w. Belgische Petroleum Federatie en anderen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en A. Arts, en de rechters P. Martens, M. Bossuyt, A. Alen, J.-P. Snappe en E. Derycke, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de beroepen en rechtspleging

Bij verzoekschriften die aan het Hof zijn toegezonden bij op 20 en 23 december 2002 en 13 en 17 januari 2003 ter post aangetekende brieven en ter griffie zijn ingekomen op 23 en 24 december 2002 en 14 en 20 januari 2003, is beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging ingesteld van de wet van 10 juni 2002 ter invoering van een eenmalige bijdrage ten laste van de petroleumsector (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 17 juli 2002, tweede uitgave) door respectievelijk :

1. de v.z.w. Belgische Petroleum Federatie, met zetel te 1040 Brussel, Kunstlaan 39, de n.v. Kuwait Petroleum (Belgium), met zetel te 2018 Antwerpen, Brusselstraat 59, de b.v.b.a. Exxon Mobil Petroleum & Chemical, met zetel te 2030 Antwerpen, Polderdijkweg, de n.v. Belgian Shell, met zetel te 1000 Brussel, Kantersteen 47, en de n.v. Texaco Belgium, met zetel te 1050 Brussel, Armand Fraiteurlaan 25;

2. de n.v. TotalFinaElf Belgium, thans n.v. Total Belgium, met zetel te 1040 Brussel, Handelsstraat 93;

3. de n.v. Transcor Energy, met zetel te 1170 Brussel, Terhulpssteenweg 181/11;

4. de n.v. Brouw, met zetel te 1800 Vilvoorde, Schaarbeeklei 600.

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 2589, 2590, 2597 en 2604 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

De Ministerraad heeft een memorie ingediend, de verzoekende partijen hebben memories van antwoord ingediend en de Ministerraad heeft ook een memorie van wederantwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 22 oktober 2003 :

- zijn verschenen :

- Mr. J. Périlleux en Mr. F. Van Nuffel, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen in de zaak nr. 2589;

- Mr. D. Lindemans en Mr. D. Verhoeven, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 2590;

- Mr. D. Noels, advocaat bij de balie te Antwerpen, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 2597;

- Mr. M. Deketelaere *loco* Mr. P. Mallien, advocaten bij de balie te Antwerpen, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 2604;

- Mr. J. Vanden Eynde en Mr. J.-M. Wolter, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe en A. Alen verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Wat de middelen betreft

Zaak nr. 2589

A.1.1. De verzoekende partijen voeren in één enkel middel aan dat de artikelen 3, 5 en 6 van de voormelde wet van 10 juni 2002 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schenden.

Zij zijn van mening dat men in de eerste plaats moet stilstaan bij de doelstellingen van de aangevochten bijdrage. Aanvankelijk was de bijdrage bedoeld om de petroleumsector te doen bijdragen tot de financiering van de « energiecheques », die werden ingevoerd bij het koninklijk besluit van 20 september 2000. Aan die doelstelling werd volgens de verzoekende partijen een andere toegevoegd, namelijk de petroleumsector bestraffen voor de grote winsten die hij zou hebben gemaakt in de loop van het tweede semester van het jaar 2000, door te speculeren met de strategische voorraden.

A.1.2. In zijn memorie voert de Ministerraad aan dat het doel van de bestreden wet duidelijk is omlijnd, namelijk het financieren van de sociale maatregel van de energiecheques : dat is het enige doel van de wet.

A.2.1. In een eerste onderdeel voeren de verzoekende partijen aan dat de elementen waarop de wetgever zich gebaseerd heeft om een onderscheid te maken tussen de bijdrageplichtige ondernemingen en de andere ondernemingen die in België actief zijn, feitelijke grondslag missen en niet relevant zijn. In de eerste plaats is het onjuist dat de petroleumsector in 2000 uitzonderlijke winsten zou hebben gemaakt. Het is eveneens onjuist de bijdrage te rechtvaardigen door het feit dat de verplichtingen inzake strategische opslag over het algemeen niet meer werden nagekomen. Vervolgens is het argument dat het systeem van de energiecheques het stookolieverbruik heeft ondersteund in het voordeel van de petroleumsector, niet juist. Zelfs in de veronderstelling dat die bewering correct zou zijn, weegt die zogenaamde steun aan de sector niet op tegen de uitgave die aan de sector wordt opgelegd. De verzoekende partijen doen vervolgens gelden dat de petroleumsector niet kan worden vergeleken met de gas- of elektriciteitssector. De afdeling wetgeving van de Raad van State had overigens diezelfde opmerking gemaakt naar aanleiding van het onderzoek van het voorontwerp van wet. Ten slotte betreft het argument dat is afgeleid uit de verstoring van de concurrentie de interne betrekkingen binnen de petroleumsector en zou het niet kunnen verantwoorden dat de bijdrageplicht alleen geldt voor die sector en niet voor andere activiteitssectoren.

A.2.2. De Ministerraad voert aan dat in 2000 uitzonderlijke winsten zijn gemaakt door de scherpe stijging van de prijzen van de aardolieproducten, waarvan de verkoop effectief is ondersteund door de maatregel van de energiecheques, terwijl de verplichtingen inzake opslag niet meer leken te zijn vervuld. Hij is echter van mening dat de vaststellingen met betrekking tot het niet-nakomen van de verplichtingen inzake strategische opslag nooit de fundamentele reden zijn geweest voor het optreden van de wetgever. De verwijzing naar de verplichting inzake opslag is alleen van belang voor de beslissing die werd genomen om te bepalen voor welke ondernemingen van de petroleumsector de maatregel bestemd zou zijn. De aangevochten maatregel is een vorm van wettelijke staatssteun die een positieve invloed heeft op de verkoopactiviteit in andere sectoren. Wat het feit betreft dat de petroleumsector niet vergelijkbaar zou zijn met de gas- en elektriciteitssector, is de Ministerraad van mening dat de Raad van State de blijvende steun die aan de gas- en elektriciteitssector werd opgelegd en die het voorwerp is geweest van verschillende regelgevingen in de drie gewesten, verward heeft met de

uitzonderlijke bijkomende steun die in 2000 door de aardgassector is toegekend. Met betrekking tot het argument afgeleid uit de verstoring van de concurrentie, neemt de Ministerraad aan dat dit element alleen betrekking heeft op de vrijstelling die is ingevoerd om rekening te houden met de opslagkosten die verhoudingsgewijs zwaarder zijn voor de kleinste invoerders.

A.2.3. In hun memorie van antwoord doen de verzoekende partijen gelden dat de Ministerraad niet aantoont dat de Belgische petroleumsector in zijn geheel uitzonderlijke winsten heeft gemaakt ten gevolge van de stijging van de prijzen van de aardolieproducten. Zij geven een reeks cijfers die het tegendeel zouden bewijzen, zowel op wereldschaal als op Belgisch niveau. Voor het overige bevestigen zij het standpunt dat in hun verzoekschrift is uiteengezet.

A.3.1. In een tweede onderdeel van het middel voeren de verzoekende partijen aan dat het onmogelijk is een redelijk verband van evenredigheid te zien tussen de aangevochten bijdrage en het doel van de wet, zowel wat het bepalen van de heffingsgrondslag betreft als het bepalen van de categorie van bijdrageplichtige ondernemingen.

A.3.2. Voor de Ministerraad zijn de bijdrageplichtige, de aanleiding voor de bijdrage en de heffingsgrondslag duidelijk in de wet omschreven en houden zij rechtstreeks verband met het doel van de wetgever. De bijdrage zou in het totaal 21.016.789 euro moeten bedragen, wat in elk geval veel minder is dan de kosten van de maatregel die met die bijdrage wordt gefinancierd, die veel hoger liggen dan één miljard euro. De Ministerraad voert verder nog aan dat het nagestreefde doel enigszins vergelijkbaar is met het doel dat de wetgever nastreeft op het gebied van sociale zekerheid en meer bepaald op het gebied van ziekte- en invaliditeitsverzekering.

A.3.3. De verzoekende partijen zijn van mening dat de Ministerraad het probleem van de evenredigheid niet onderzoekt. Zij doen overigens opmerken dat de Regering de kosten van de maatregel van de energiecheques nog steeds niet precies heeft kunnen berekenen. De vergelijking met de farmaceutische sector, ten slotte, is niet relevant voor zover de wetgever te dezen een bijdrage heeft opgelegd aan alle farmaceutische bedrijven en voor zover het systeem van terugbetaling van bepaalde medicamenten een blijvende positieve weerslag heeft op de winst van de farmaceutische bedrijven.

A.3.4. De Ministerraad antwoordt dat de maatregel waarnaar hij in zijn memorie verwijst, niet voor alle farmaceutische bedrijven geldt, maar alleen voor die farmaceutische bedrijven die de terugbetaling vragen, door de ziekte- en invaliditeitsverzekering (Z.I.V.), van de medicamenten die zij in de handel brengen.

Zaak nr. 2590

A.4.1. In de inleiding voert de verzoekende partij aan dat met de eenmalige bijdrage in werkelijkheid drie verschillende doelstellingen worden nagestreefd, namelijk : een budgettaire doelstelling, meer bepaald de terugbetaling van de toekenning van de « stookoliecheques »; een doelstelling van verdelende rechtvaardigheid, namelijk de verdeling van zogenaamde monsterwinsten van de petroleumsector; een repressieve doelstelling, namelijk het bestraffen van het eventueel niet-nakomen van verplichtingen inzake strategische opslag.

A.4.2. De Ministerraad is van mening dat de budgettaire doelstelling het enige doel vormt, terwijl de andere twee aspecten niet meer dan gelijklopende vaststellingen zijn op grond waarvan de bijdrageplichtige ondernemingen kunnen worden aangewezen.

A.5.1. Een eerste middel is afgeleid uit de schending, door de bestreden wet, van artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en van artikel 128, § 1, van de Grondwet. De bestreden maatregel is een maatregel voor de financiering van maatschappelijk welzijn, een aangelegenheid die geen deel uitmaakt van de uitzonderingen waarin artikel 5, § 1, II, 2° van de voormelde wet voorziet. De aangelegenheid die te dezen door de federale Staat is geregeld, ressorteert in werkelijkheid onder de bevoegdheid van de gemeenschappen.

A.5.2. De Ministerraad voert aan dat de aangevochten norm een maatregel is die tot doel heeft, door in te staan voor de financiering ervan, het recht te waarborgen om zijn huis te verwarmen. Dat recht is noodzakelijk om een menswaardig leven te kunnen leiden, en valt onder de bevoegdheid van de federale Staat.

A.5.3. De verzoekende partij antwoordt dat zelfs als de federale wetgever bevoegd is voor het bepalen van de basisrechten, hij niet bevoegd is om de financiering van maatschappelijk welzijn te regelen. Subsidiair wordt aangevoerd dat de federale wetgever niet bevoegd is om « een basisrecht » te definiëren en te waarborgen, zoals hij in dit geval heeft gedaan.

A.5.4. De Ministerraad repliceert dat de bevoegdheid van de gemeenschappen en gewesten inzake « financiering » van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (O.C.M.W.'s) louter de verdeling is, volgens de criteria vastgelegd door de bevoegde Gewestexecutieve, van de bedragen die aan de gemeenten zijn toegekend voor de financiering van hun O.C.M.W.'s.

Het onderwerp van de bestreden norm, namelijk de financiering, door de federale Staat, van een specifieke maatregel waarvoor de federale Staat bevoegd is, heeft niets te maken met de verdeling van het gemeentefonds, en doet dan ook in geen enkel opzicht afbreuk aan de bevoegdheid van de gemeenschappen.

A.6.1. Een tweede middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk beschouwd of in samenhang gelezen met artikel 172 van de Grondwet, de rationaliteitsplicht van de wetgever en het verbod van machtsoverschrijding. Enerzijds, zijn de twee gronden van de budgettaire doelstelling volgens de verzoekende partij onjuist : er is geen enkel bedrag dat de Staat moet recupereren ten gevolge van de maatregel van toekenning van energiecheques, en de verkoopactiviteit in de petroleumsector is niet gestegen door de toelagemaatregel. Anderzijds, wordt het argument van de « recordwinsten » die het gevolg zouden geweest zijn van de hoge koers van de aardolieprijs in het jaar 2000, dat de basis vormt van de doelstelling van verdelende rechtvaardigheid, verkeerd gebruikt : die recordwinsten werden enkel gemaakt door de maatschappijen die ruwe olie produceren en die de eenmalige bijdrage niet verschuldigd zijn, en niet door de Belgische maatschappijen die zich hoofdzakelijk bezighouden met distributie en die onderworpen zijn aan de vaste marges die bij een programmaovereenkomst zijn opgelegd en die losstaan van de koers van de aardolieprijs.

Wat ten slotte de repressieve doelstelling betreft, zijn de tekortkomingen die deze doelstelling zouden rechtvaardigen, te wijten aan één enkele onderneming die niet onderworpen is aan de bijdrage, of aan een retroactieve interpretatie van de administratie waarbij de in het buitenland opgeslagen hoeveelheden die in aanmerking mogen worden genomen voor de berekening in verband met het naleven van de opslagverplichtingen door de bijdrageplichtige ondernemingen, worden gewijzigd.

A.6.2. De Ministerraad voert aan dat stookolie nauwelijks onderworpen is aan accijnzen, maar wel aan de B.T.W., die niet kan worden verminderd; hij vindt het zogenaamd cynisch fiscale inkomsten te vergelijken met de financiering van een sociale maatregel, en doet gelden dat de verkoop van aardolieproducten noodzakelijkerwijs is gestegen ingevolge de toelagemaatregel, zonder welke de begunstigen ervan hun huis niet zouden hebben kunnen verwarmen. Wat de doelstelling van verdelende rechtvaardigheid betreft, onderstreept de Ministerraad dat de petroleumsector een aanhangsel heeft ondertekend bij de programmaovereenkomst op grond waarvan de prijzen beter kunnen worden bijgesteld, dat de ondernemingen van de sector hun voorraden hebben kunnen verkopen tegen hogere prijzen dan die waartegen die voorraden werden aangelegd, en dat de Belgische dochtermaatschappijen van grote internationale groepen schaalvoordelen hebben kunnen genieten. Ten slotte wijst hij erop dat met de aangevochten norm volgens hem geen enkele repressieve doelstelling wordt nagestreefd en dat een procedure werd ingesteld tegen de ondernemingen van wie de handelwijze inzake strategische opslag kon worden bestraft.

A.6.3. In haar memorie van antwoord houdt de verzoekende partij staande dat zij niet het verschil ziet tussen de B.T.W.-ontvangsten, die gelden voor alle B.T.W.-plichtige sectoren en die op algemene wijze de staatsbegroting stijven, en de bijdrage die door de bestreden wet is ingevoerd en die verbonden is aan de budgettaire kosten van een specifieke maatregel, die rechtstreeks verband houdt met de activiteit van de petroleumsector waaraan de bijdrage wordt gevraagd. Wat de doelstelling van verdelende rechtvaardigheid betreft, houden de prijsstijging van de aardolieproducten op de internationale markten en de automatische weerslag daarvan op de Belgische consumptieprijs geen enkel verband met de uitzonderlijke winsten die de petroleumsector in 2000 heeft geboekt, aangezien deze in geen enkel opzicht voordeel heeft gehaald uit de scherpe stijging van de prijzen van ruwe aardolie gedurende die periode, wat zou worden bevestigd door het bestaan van operationele voorraden van maximum zes dagen, zodat, indien er sprake zou zijn geweest van speculatie, deze slechts een minimale winst had kunnen opbrengen.

A.6.4. De Ministerraad repliceert dat hij niet ziet in welk opzicht het feit dat B.T.W. moet worden betaald op de levering van het betrokken product, en de stijging van de B.T.W.-ontvangsten op de verkoop van stookolie

of van andere aardolieproducten die te wijten is aan de prijsstijging ervan, de evenredigheid aantasten van de bijdrage die verbonden is aan één bepaalde sociale maatregel en die *in casu* wordt aangevochten. Wat de doelstelling van verdelende rechtvaardigheid betreft, blijft de Ministerraad ervan overtuigd dat de uitzonderlijke winsten die gedurende dat jaar zijn gemaakt, niet uitsluitend het gevolg zijn van de toepassing van boekhoudkundige of fiscale regels.

A.7.1. Een derde middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk beschouwd of in samenhang gelezen met de beginselen van evenredigheid, van niet-terugwerkende kracht van de normen, van annualiteit van de belasting, van rechtszekerheid en van inachtneming van de economische vrijheden. Volgens de verzoekende partij zou de aangevochten norm aanleiding geven tot onverantwoorde discriminatie tussen de ondernemingen van de petroleumsector die de eenmalige bijdrage verschuldigd zijn en de ondernemingen van de andere bedrijfssectoren aangezien er, met betrekking tot het in het leven roepen onderscheid, geen enkele evenredigheid bestaat tussen de ingevoerde maatregel en de doelstellingen ervan.

A.7.2. De Ministerraad herinnert in de eerste plaats aan een aantal elementen die volgens hem de evenredigheid van de maatregel verantwoorden en die te maken hebben met de bijzondere aard van de aardolieproducten waarvoor, om de bevoorrading van het land te waarborgen, een programmaovereenkomst werd gesloten die in minimale « winstmarges » voorziet. Doordat de overheid een gedeelte van de prijzen financiert, zou een solidariteitsbijdrage van de sector verantwoord zijn. De Ministerraad verwijst naar de argumentatie van de Minister van Economie voor de beleidskeuze voor solidariteit; hij wijst eveneens erop dat andere sectoren structurele bijdragen moeten betalen, waarbij aan de elektriciteitssector in 1997 zelfs een eenmalige bijdrage werd gevraagd. Ten slotte werd de bijdrage van de sector reeds bij het begin vastgesteld op één miljard frank en was de wetgever, op het ogenblik dat de bestreden norm werd aangenomen, perfect op de hoogte van de kosten van de maatregel (1,1 miljard frank).

Wat vervolgens de eigenlijke budgettaire doelstelling betreft, beweert de Ministerraad dat de petroleumsector noodzakelijkerwijs voordeel heeft gehaald uit de toelagemaatregel, in tegenstelling tot de andere sectoren waarvoor die winst niet zou zijn aangetoond. Hij onderstreept dat de wetgever op het gebied van fiscaliteit een ruime beoordelingsmarge heeft en meer bepaald kan optreden ten aanzien van vereenvoudigende categorieën. Hij vermeldt vervolgens verschillende feitelijke elementen die volgens hem de evenredigheid van de maatregel kunnen verantwoorden (meer bepaald de uitzonderlijke aard ervan, een minder hoge bijdrage dan aanvankelijk bedoeld en aftrekbaar, de lage kosten van maatregel ten opzichte van de winst van de petroleumsector of de brandstofprijs in 2000). Hij trekt de ramingen van de verzoekende partij in twijfel met betrekking tot de verkoop aan begunstigen van « stookoliecheques », rekening houdend met haar marktaandeel; hij doet ten slotte gelden dat de wet niet retroactief is en het beginsel van de annualiteit van de belasting niet schendt.

A.7.3. De verzoekende partij antwoordt in de eerste plaats dat de Ministerraad zich vergist wanneer hij de verantwoording voor de evenredigheid van de aangevochten maatregel poogt af te leiden uit de bijzondere aard van de aardolieproducten. Uit de programmaovereenkomst mag hij niet uitsluitend het feit lichten dat zij voor de petroleumsector in minimale winstmarges voorziet. Het belangrijkste doel van die programmaovereenkomst is het land regelmatig te bevoorraden met aardolieproducten, tegen prijzen die niet aan speculatie onderhevig zijn. Die overeenkomst mag niet worden beschouwd als *ipso facto* voordelig voor de petroleumsector. Het feit dat in andere sectoren structurele solidariteitsbijdragen worden betaald, is overigens geen bewijs van de regulariteit van de aangevochten maatregel. Enerzijds, moet worden betwist dat die sectoren vergelijkbaar zouden zijn met de petroleumsector. Anderzijds, kunnen die maatregelen, doordat ze structureel en niet eenmalig zijn, worden verantwoord op grond van omstandigheden die specifiek zijn voor die sectoren.

De verwijzing van de Ministerraad naar het begrip « vereenvoudigende categorieën » is te dezen niet relevant. In dit geval zijn het immers alle bijdrageplichtigen die ten onrechte door de eenmalige bijdrage worden beoogd.

Wat de betwisting betreft, door de Ministerraad, van de terugwerkende kracht van de aangevochten maatregel, moet worden beklemtoond dat de aanleiding van de belasting niet retroactief is (namelijk de eerste binnenlandse levering van aardolieproducten na de inwerkingtreding van de wet). Alle andere bestanddelen van de belasting zijn daarentegen wel retroactief: zowel de heffingsgrondslag als de doelstellingen en verantwoordingen van de wet, die elk verbonden zijn aan het kalenderjaar 2000.

A.8.1. Een vierde middel wordt door de verzoekende partij afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat de wetgever, zonder enige verantwoording, de verzoekende partij en andere ondernemingen van de petroleumsector belast met de terugbetaling van een uitzonderlijke overheidsbijdrage zonder, in soortgelijke gevallen van een uitzonderlijke overheidsbijdrage, te voorzien in een verplichte terugbetaling door de personen die geacht worden de economische begunstigen van de maatregel te zijn.

A.8.2. De Ministerraad antwoordt dat de categorieën waarnaar de verzoekende partij verwijst, niet vergelijkbaar zijn aangezien de sectoren waarnaar wordt verwezen, niet hebben bijgedragen tot de scherpe stijging van de aardolieprijs.

A.8.3. De verzoekende partij voert in een memorie van antwoord aan dat de door haar gesuggereerde vergelijking met andere bedrijfssectoren die rechtstreeks of onrechtstreeks voordeel halen uit de uitzonderlijke overheidsbijdrage (aannemers in geval van een erkende natuurramp, LPG-installateurs, enz.) wel opgaat. Evenmin als die categorieën zijn de aardoliemaatschappijen immers verantwoordelijk voor de scherpe prijsstijging van de aardolieproducten.

A.9.1. In het vijfde middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, wordt de aangevochten norm bekritiseerd doordat zij de ondernemingen die onderworpen zijn aan de verplichtingen inzake strategische opslag en die uitsluitend voor eigen gebruik binnenlandse leveringen van aardolie uitvoeren, vrijstelt van de betaling van de bijdrage, in het nadeel van de verzoekende partij, terwijl de wetgever de bijdrageplichtige ondernemingen die zich objectief gezien in dezelfde situatie bevinden ten opzichte van het nagestreefde doel, op identieke wijze moet behandelen.

A.9.2. De Ministerraad verwijst naar de verantwoording voor de uitsluiting van de hoedanigheid van bijdrageplichtige onderneming (namelijk het feit dat die verbruikersondernemingen zelf de kosten dragen van de stijging van de aardolieprijzen), en is van mening dat die verantwoording het verband aantoont tussen het in de handel brengen van de aardolieproducten, de prijsstijging ervan en de eenmalige bijdrage.

A.9.3. De verzoekende partij antwoordt dat die vrijstelling niet mocht worden toegekend in het licht van de reële doelstellingen van de maatregel, waarbij die niet mogen worden verward met de doelstellingen van de toelagemaatregel waarvan de terugbetaling door de bijdrage wordt gewaarborgd, aangezien het overleven van een onderneming zoals Sabena, die reeds aan de rand van het faillissement stond, die uitsluiting niet kan verantwoorden.

A.9.4. De Ministerraad repliceert dat de wetgever duidelijk zijn bekommernis heeft geuit de vrijgestelde ondernemingen te beschermen, zodat men niet ziet op welke wijze noch op welke grond het mogelijk zou zijn die keuze te bekritisieren.

A.10.1. In het zesde middel, dat ook is afgeleid uit de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, wordt de maatregel bekritiseerd doordat hij de ondernemingen die onderworpen zijn aan de verplichtingen inzake strategische opslag en die minder dan 50.000 ton aardolieproducten moeten opslaan, vrijstelt van de betaling van de bijdrage, in het nadeel van de verzoekende partij, terwijl de wetgever de bijdrageplichtigen die zich in dezelfde situatie bevinden ten opzichte van het nagestreefde doel, op identieke wijze moet behandelen. Volgens de verzoekende partij hebben die ondernemingen verhoudingsgewijs, in vergelijking met de ondernemingen die de bijdrage daadwerkelijk verschuldigd zijn, immers niet in meer of mindere mate voordeel gehaald uit de toelagemaatregel, winst gemaakt of hun opslagverplichtingen nageleefd.

A.10.2. De Ministerraad herinnert eraan dat de vrijstelling gerechtvaardigd is door het behoud van daadwerkelijke mededinging in de sector; hij onderstreept dat de grootste ondernemingen schaalvoordelen hebben kunnen verwezenlijken en hun voorraden hoofdzakelijk in hun eigen installaties hebben kunnen opslaan.

A.10.3. De verzoekende partij antwoordt dat het aannemelijk is de vrijstelling te verantwoorden door het behoud van daadwerkelijke mededinging in de sector. Dat is echter niet voldoende om de discriminatie te rechtvaardigen, en zij suggereert dat de grens voor het verkrijgen van de vrijstelling veel lager had moeten zijn.

A.11.1. In het zevende middel, dat is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, wordt de maatregel bekritiseerd doordat hij, in het nadeel van de verzoekende partij, geen rekening houdt met de vraag of de ondernemingen die de eenmalige bijdrage verschuldigd zijn, in de verplichting inzake strategische opslag zijn tekortgeschoten, noch met de mate waarin dat zou zijn gebeurd.

A.11.2. De Ministerraad herhaalt dat het element van het niet-nakomen van de opslagverplichting niet in aanmerking is genomen als doelstelling die door de wetgever wordt nagestreefd, maar louter als een vaststelling.

Zaak nr. 2597

A.12.1. In een inleiding onderstreept de verzoekende partij dat het doel van de wetgever duidelijk erin bestaat de uitzonderlijke winsten die de petroleumsector heeft gemaakt, alsook het niet-nakomen, door die sector, van zijn verplichtingen inzake strategische opslag, te bestraffen. Anderzijds houdt de maatregel volgens de verzoekende partij er geen rekening mee dat de helft van de kosten van de energiecheques door de overheid moest worden gedragen, aangezien het feit dat het geraamde totaalbedrag van de kosten van de energiecheques niet werd gebruikt (de reële kosten zijn trouwens niet bekend) niet kan verantwoorden dat de sector die kosten alleen moet dragen.

A.12.2. De Ministerraad herhaalt de argumenten die hiervoor werden uiteengezet (A.1.2 en A.4.2), om die inleiding te weerleggen.

A.13.1. De verzoekende partij voert één enig middel aan dat is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en houdt in een eerste onderdeel de hele argumentatie staande die de verzoekende partijen in de zaken nrs. 2589 en 2590 hebben uiteengezet, namelijk dat er, rekening houdend met het doel van de wet, geen objectieve noch redelijke verantwoording is voor het onderscheid dat wordt gemaakt tussen de bijdrageplichtige ondernemingen en de andere ondernemingen die in België actief zijn. De verzoekende partij heeft geen uitzonderlijke winsten gemaakt door de opslagverplichtingen in 2000 niet na te leven; het systeem van de energiecheques heeft niet bijgedragen tot het ondersteunen van het stookolieverbruik in het voordeel van de petroleumsector, en zeker niet in het voordeel van de verzoekende partij; de marktsituatie van de petroleumsector kan niet worden vergeleken met die van de gas- en elektriciteitssector; zware stookolie, die eveneens onder de bijdrageplicht valt, heeft even weinig te maken met lichte stookolie als bijvoorbeeld gas of kernenergie; het argument van de zogenaamde verstoring van de mededinging heeft betrekking op de interne verhoudingen binnen de petroleumsector en kan in geen geval rechtvaardigen dat men zich enkel tot die sector richt; de vrijstelling is arbitrair en niet gemotiveerd.

A.13.2. De Ministerraad antwoordt op die argumentatie zoals hij de andere verzoekende partijen heeft geantwoord (A.2.2; A.3.2; A.6.2 en A.6.4; A.7.2; A.8.2; A.9.2; A.10.2 en A.11.2).

A.13.3. In haar memorie van antwoord licht de verzoekende partij de argumenten van haar verzoekschrift nader toe door ze toe te passen op haar specifieke situatie.

A.14.1. In een tweede onderdeel voert de verzoekende partij aan dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aard en de gevolgen van de bijdrage en het doel ervan. Er ontbreekt volgens haar niet alleen een redelijk verband tussen de zogenaamde uitzonderlijke winsten en de berekeningsgrondslag van de bijdrage, maar het toepassingsgebied van de bijdrageplicht beperkt zich niet tot de ondernemingen die hun opslagverplichting niet zijn nagekomen. De verzoekende partij werkt die argumentatie uit, waarbij zij beklemtoont dat zij werkzaam is als internationaal handelaar en als wederverkoper van extra zware stookolie, uitsluitend op industrieel niveau. Zij verkoopt naar eigen zeggen *normaliter* gasolie. In dat geval geldt de opslagverplichting voor de koper. Zij moet alleen voor zware stookolie, een product waarvan de winstmarge heel klein is, aan de opslagverplichting voldoen. Zij besluit dat de verplichtingen die haar worden opgelegd, dan ook onevenredig zijn.

A.14.2. De Ministerraad herhaalt de algemene argumentatie die hij reeds heeft uiteengezet (zie *supra*), en poogt de specifieke argumentatie van de verzoekende partij te weerleggen door onder andere te onderstrepen dat zij een overeenkomst overlegt die alleen door haar is ondertekend en die zij zou hebben gesloten met de onderneming Nafta.B, betreffende de regelmatige bevoorrading van die onderneming met meer bepaald huisbrandolie.

A.15.1. In een derde onderdeel voert de verzoekende partij aan dat de wet discriminerend is door de terugwerkende kracht ervan, en bijgevolg door de inbreuk die zij maakt op het beginsel van rechtszekerheid. Zij doet eveneens gelden dat dit strijdig is met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens omdat de maatregel neerkomt op een verdoken onteigening.

A.15.2. De Ministerraad antwoordt dat hij niet ziet in welk opzicht de bekritiseerde bijdrage zou kunnen worden afgekeurd op grond van het eerste lid van artikel 1 van het Aanvullend Protocol bij het Europees

Verdrag voor de Rechten van de Mens, waarnaar de verzoekende partij verwijst in haar memorie van antwoord waarin zij de referentie naar artikel 6 van hetzelfde Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens achterwege laat.

Zaak nr. 2604

A.16.1. In een inleiding waarop de verzoekende partij in haar memorie van antwoord nog terugkomt, voert zij aan dat het hoofddoel van de wetgever erin bestaat de ondernemingen van de petroleumsector die in 2000 uitzonderlijke winsten hebben gemaakt, te bestraffen. In haar memorie van antwoord houdt zij staande dat geen enkel verband kan worden aangetoond tussen de maatregel van de energiecheques en de ondersteuning van de verkoop van huisbrandolie; het tegenovergestelde is waar, wat blijkt uit de verklaring van de vertegenwoordiger van de Belgische Petroleumfederatie volgens welke « de verbruikstatistieken [...] gewag [maken] van een daling van de verkoop van de leden van de Petroleumfederatie met zowat 7 % ».

A.16.2. De Ministerraad toont aan in zijn memorie van antwoord en bevestigt in zijn memorie van wederantwoord dat die verklaring niets bewijst en meer bepaald niet bewijst dat de verkoop niet zou zijn ondersteund. Uit de vaststellingen die enkel door de stookoliesector werden gedaan vóór de maatregel van de energiecheques blijkt daarentegen duidelijk dat de gezinnen met een bescheiden inkomen de aankoop van stookolie hebben moeten uitstellen of ervan hebben moeten afzien, en dat het bijgevolg redelijk is om, zoals de wetgever, ervan uit te gaan dat de garantie dat zij door de O.C.M.W.'s zouden worden terugbetaald, die personen ertoe heeft gebracht die aankoop toch te doen.

A.17.1. Een eerste middel wordt afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat de bijdrage wordt opgelegd aan één enkele categorie van ondernemingen op grond van een criterium dat op verkeerde feitelijke overwegingen berust. In haar memorie van antwoord voert de verzoekende partij aan dat uit het jaarverslag van de Belgische Petroleumfederatie zou blijken dat er niet werd gespeculeerd door de verplichtingen inzake strategische opslag niet na te leven; in dat jaarverslag wordt aangegeven dat dit niet het geval is voor de middendestillaten, wat volgens de verzoekende partij bewijst dat er niet werd gespeculeerd, en dat ondanks de prijsstijging van de aardolieproducten.

A.17.2. In zijn memorie van antwoord beklemtoont de Ministerraad het feit dat het hoofddoel van de bekritiseerde bijdrage erin bestaat de sociale maatregel van de energiecheques te financieren door rekening te houden met de financiële draagkracht van de petroleumsector.

A.18.1. In het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, voert de verzoekende partij aan dat de bekritiseerde maatregel discriminerend is omdat hij een verschil in behandeling doet ontstaan tussen de petroleumsector en de andere economische sectoren. Zij voert aan dat zij geen enkele uitzonderlijke winst heeft geboekt, dat zij niet is tekortgeschoten in haar opslagverplichtingen en dat zij het slachtoffer is van prijsstijgingen waarop zij geen vat heeft.

A.18.2. De Ministerraad verwijst naar de algemene overwegingen die hij in de andere memories heeft uitgewerkt en oordeelt, wat de bijzondere elementen betreft, dat de verzoekende partij geen enkele van haar beweringen aantoont.

A.19.1. In het derde middel dat is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, voert de verzoekende partij aan dat de vrijstelling van 50.000 ton niet evenredig noch redelijk wordt gemotiveerd.

A.19.2. De Ministerraad verwijst naar de argumentatie die hij in de andere memories heeft uiteengezet, om de verzoekende partij te antwoorden.

A.20.1. In het vierde middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, wordt de wet bekritiseerd voor zover zij aanleiding geeft tot een onverantwoorde discriminatie onder de ondernemingen van de petroleumsector die onderworpen zijn aan de wettelijke opslagverplichting, tussen de ondernemingen die, zoals de verzoekende partij, eraan onderworpen zijn in het kader van hun commerciële activiteit en de andere ondernemingen die enkel aardolie opslaan om in hun eigen behoeften te voorzien en waartoe in de eerste plaats Sabena behoort, die van de bijdrageplicht is vrijgesteld.

A.20.2. De Ministerraad herinnert eraan dat de vrijstelling in het voordeel van Sabena verantwoord werd door haar precaire financiële toestand.

- B -

De bestreden bepalingen

B.1. De beroepen tot vernietiging zijn gericht tegen alle artikelen van de wet van 10 juni 2002 ter invoering van een eenmalige bijdrage ten laste van de petroleumsector, in het bijzonder tegen de artikelen 3, 5 en 6.

Artikel 2 luidt als volgt :

« Een eenmalige bijdrage wordt ingevoerd ten laste van de ondernemingen die onderworpen zijn aan de verplichtingen opgelegd door het koninklijk besluit van 11 oktober 1971 houdende verplichting inzake opslagmiddelen en opslag van aardolieproducten. »

Artikel 3 bepaalt het volgende :

« De bijdrage is verschuldigd door iedere onderneming, natuurlijke persoon of rechtspersoon, die op om het even welk moment in de loop van de zes maanden die volgen op de inwerkingtreding van deze wet, één of meer binnenlandse leveringen van aardolieproducten verricht in hoedanigheid van raffinadeur of invoerder in de zin van het voornoemde koninklijk besluit van 11 oktober 1971, met uitzondering van de ondernemingen die uitsluitend voor eigen gebruik binnenlandse leveringen uitvoeren. »

Artikel 5 bepaalt :

« De bijdrage wordt berekend per ton aardolieproducten die de bijdrageplichtige met toepassing van het voornoemde koninklijk besluit van 11 oktober 1971 gedurende het kalenderjaar 2000 in opslag diende te houden.

Op basis van de door artikel 5 van het voornoemde koninklijk besluit van 11 oktober 1971 vastgelegde categorieën, is zij gelijk aan :

1° voor de eerste categorie : 9,213 EUR per ton;

2° voor de tweede categorie : 8,238 EUR per ton;

3° voor de derde categorie : 7,002 EUR per ton.

De hoeveelheid aangegeven aardolieproducten of de hoeveelheid die de bijdrageplichtige voor de betrokken periode had moeten aangeven, moet voor de berekening van de bijdrage evenwel slechts in aanmerking worden genomen voor het gedeelte dat het totaal van vijftigduizend ton overschrijdt. Deze vrijstelling wordt naar rato berekend voor elk der drie categorieën van producten ten aanzien van de totale hoeveelheid ervan.

Indien twee of indien meerdere bijdrageplichtigen deel uitmaken van dezelfde groep, als ondernemingen die met mekaar verbonden zijn in de zin van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976 met betrekking tot de jaarrekening van de ondernemingen, gewijzigd bij koninklijk besluit van 6 maart 1990, zoals deze bepalingen bestaan bij de inwerkingtreding van deze wet, is de vrijstelling van vijftigduizend ton slechts van toepassing op de som van de hoeveelheden die aangegeven werden door al de ondernemingen van dezelfde groep. De ondernemingen die tot dezelfde groep behoren, zullen ieder slechts de vrijstelling genieten, naar rato van de door eenieder aangegeven hoeveelheid in verhouding tot de som van de hoeveelheden die door de ondernemingen van de groep werden aangegeven, volgens de door de Koning bepaalde nadere regels. »

Artikel 6 bepaalt :

« Als de bijdrageplichtige gedurende het kalenderjaar 1999 niet één of meerdere binnenlandse leveringen van olieproducten heeft uitgevoerd, waardoor hij, in het jaar 2000, onderworpen is aan de opslagverplichting opgelegd door het voornoemd koninklijk besluit van 11 oktober 1971, wordt de bijdrage berekend volgens de regels van het vorige artikel, maar op basis van de tonnage van olieproducten die de bijdrageplichtige moest opslaan in 2001, overeenkomstig het voornoemd koninklijk besluit. Wanneer de bijdrageplichtige gedurende 1999 en 2000 geen enkele binnenlandse levering heeft uitgevoerd die aanleiding geeft tot aangifte, wordt de bijdrage berekend op basis van de tonnage van olieproducten die de bijdrageplichtige moet opslaan in 2002. Wanneer in de jaren 1999 tot 2001 geen enkele binnenlandse levering werd uitgevoerd die aanleiding geeft tot aangifte, wordt de bijdrage berekend op de tonnage van olieproducten die de bijdrageplichtige moet opslaan in 2003.

De bijdrage is dan invorderbaar op de dag, bepaald voor de indiening van deze aangifte. De bijdrageplichtige is een vermeerdering van de bijdrage verschuldigd, volgens door de Koning bepaalde nadere regels, die het voordeel compenseert dat volgt uit de uitgestelde invorderbaarheid van de bijdrage, vergeleken met het stelsel van de artikelen 4 en 5.

Deze bijdrageplichtige wordt niettemin vrijgesteld van de bijdrage indien hij in een verzoekschrift dat hij bij de Minister van Economische Zaken vóór het verstrijken van de in artikel 4 bedoelde termijn indient, bewijst dat geen van zijn rechtstreekse of onrechtstreekse aandeelhouders of verbonden onderneming in de zin van de wetgeving met betrekking tot de jaarrekening van de ondernemingen vermeld in artikel 5, verplicht was de voorgeschreven jaarlijkse aangifte met betrekking tot de tonnage van de binnenlandse leveringen per categorie die werden uitgevoerd in de loop van 1999, in te dienen. »

Ten aanzien van het eerste middel in de zaak nr. 2590

B.2. Een eerste middel wordt afgeleid uit de schending, door de artikelen 3, 5 en 6 van de bestreden wet, van artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en van artikel 128, § 1, van de Grondwet. Volgens de verzoekende partij zouden de in het geding zijnde maatregelen maatregelen zijn voor de financiering van maatschappelijk welzijn, een aangelegenheid die geen deel uitmaakt van de uitzonderingen waarin artikel 5, § 1, II, 2°, van de voormelde bijzondere wet voorziet en die dan ook onder de bevoegdheid van de gemeenschappen zou ressorteren.

B.3. Bij de bestreden wet wordt een eenmalige bijdrage ingevoerd ten laste van de ondernemingen die onderworpen zijn aan de verplichtingen inzake opslag van aardolieproducten.

Die bijdrage is een belasting. Zelfs wanneer zou worden aangenomen dat zij, naast de fiscale doelstelling, mede een doelstelling nastreeft die ook de gemeenschappen op grond van hun materiële bevoegdheden kunnen nastreven, blijkt niet dat de federale wetgever, door het aannemen van de bestreden maatregel, die tot de fiscale bevoegdheid van de federale Staat behoort, hoofdzakelijk een effect zou hebben beoogd dat hij niet zou vermogen na te streven omdat hij aldus een gemeenschapsaangelegenheid zou regelen.

B.4. Het middel kan niet worden aangenomen.

Ten aanzien van het enige middel in de zaak nr. 2589, het tweede middel in de zaak nr. 2590, het eerste en het tweede onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 2597 en het eerste middel in de zaak nr. 2604

B.5. Alle verzoekende partijen voeren de schending aan van de artikelen 10 en 11, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 172, van de Grondwet.

De bestreden bijdrage zou niet objectief noch redelijk kunnen worden verantwoord omdat voor het criterium van onderscheid waarop zij is gebaseerd, wordt uitgegaan van argumenten die feitelijke grondslag missen. Zij menen verder nog dat de argumenten van de wetgever,

ontwikkeld in de parlementaire voorbereiding (*Parl. St.*, Kamer, 2000-2001, DOC 50-1129/001, pp. 3 en volgende), niet pertinent zouden zijn. Ten slotte zijn de verzoekende partijen van mening dat de bijdrage niet in verhouding zou staan tot het doel van de wetgever.

B.6.1 De wetgever heeft aan de ondernemingen van de petroleumsector een eenmalige solidariteitsbijdrage opgelegd. Het is niet kennelijk onredelijk dat de wetgever, rekening houdend met de specifieke toestand inzake de behoeften aan petroleumproducten, een algemene solidariteitsbijdrage aan die sector oplegt, voor zover het bedrag van die bijdrage niet willekeurig is. Overigens dient te worden opgemerkt dat andere energiesectoren het voorwerp hebben uitgemaakt of uitmaken van bijzondere solidariteitsmaatregelen.

B.6.2. Het bedrag van de bijdrage wordt berekend op basis van een objectief criterium, namelijk de grootte van de voorraad aardolieproducten die de bijdrageplichtige onderneming moest opslaan met toepassing van het koninklijk besluit van 11 oktober 1971 houdende verplichting inzake opslagmiddelen en opslag van aardolieprodukten. Het bedrag van de bijdrage is ook niet kennelijk onevenredig, aangezien voorzien is in een vrijstelling ten voordele van alle petroleummaatschappijen voor het gedeelte van hun voorraad aardolieproducten onder de 50.000 ton, om een ontwrichting van de concurrentie te vermijden.

B.6.3. In de zaak nr. 2597 voert de verzoekende partij aan dat zij slechts uitzonderlijk onderworpen was aan de verplichting inzake opslag van huisbrandolie, namelijk uitsluitend voor de jaren 2000 en 2001, vanwege een overeenkomst met een andere vennootschap. De vraag of de bijdrage die van die verzoekende partij wordt gevorderd, al dan niet door haar medecontractant moet worden betaald, maakt deel uit van de contractuele band tussen beide partijen en van de wederzijdse verbintenissen die zij hebben aangegaan. Die kwestie is vreemd aan de grondwettigheid van de bestreden bepaling.

B.6.4. Nu de maatregel redelijk verantwoord is, dienen de andere overwegingen, die tijdens de parlementaire voorbereiding werden aangevoerd en waarvan de verzoekende partijen de pertinentie betwisten, niet te worden onderzocht.

B.7. De middelen kunnen niet worden aangenomen.

Ten aanzien van het derde middel in de zaak nr. 2590 en het derde onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 2597

B.8. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 2590 en 2597 verwijten de bestreden wet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet te schenden, in samenhang gelezen met de beginselen van evenredigheid, van niet-terugwerkende kracht, van annualiteit van de belasting en van rechtszekerheid.

Zij voeren meer in het bijzonder aan dat de aangevochten maatregel onevenredig is in het licht van de omstandigheden waarin wettelijke normen terugwerkende kracht mogen hebben, en op die manier afbreuk doet aan de rechtszekerheid. Te dezen menen zij dat de bijdrage terugwerkende kracht heeft omdat de verplichting, voor het jaar 2000, inzake opslag van de aardolieproducten bedoeld in het koninklijk besluit van 11 oktober 1971 definitief ten uitvoer was gebracht op het ogenblik van de afkondiging van de bestreden norm, die van die opslag een belastbaar feit maakt. Aan de ondernemingen die de eenmalige bijdrage verschuldigd zijn, zou bijgevolg onverwacht een bijkomende last worden opgelegd die met het voorgaande boekjaar is verbonden.

B.9. Volgens artikel 5 van de bestreden wet wordt de bijdrage in principe berekend per ton aardolieproducten die de bijdrageplichtige gedurende het kalenderjaar 2000 in opslag diende te houden. Het is niet onredelijk, rekening houdend met het doel van algemeen belang, vermeld in B.6.1, dat de wetgever wilde nastreven, de eenmalige bijdrage te berekenen op basis van de voorraden van het jaar 2000.

B.10. De middelen kunnen niet worden aangenomen.

Ten aanzien van het vierde middel in de zaak nr. 2590 en het tweede middel in de zaak nr. 2604

B.11. De verzoekende partijen voeren aan dat er geen verantwoording voor is dat alleen de petroleumsector de eenmalige bijdrage ten laste moet nemen.

B.12. De keuze van een eenmalige solidariteitsbijdrage in de vorm van een belasting behoort tot de appreciatiebevoegdheid van de wetgever, voor zover die keuze niet kennelijk onredelijk is. Uit de motieven uiteengezet in B.3, B.6.1 en B.6.2 blijkt dat de eenmalige bijdrage ten laste van de ondernemingen van de petroleumsector redelijk verantwoord is.

B.13. De middelen kunnen niet worden aangenomen.

Ten aanzien van het vijfde, zesde en zevende middel in de zaak nr. 2590 en het derde en vierde middel in de zaak nr. 2604

B.14. De verzoekende partijen zijn van mening dat de bestreden wet aanleiding zou geven tot discriminatie doordat zij voorziet in een vrijstelling van de bijdrage voor, enerzijds, de petroleummaatschappijen voor het gedeelte van hun voorraad onder de 50.000 ton en voor, anderzijds, de ondernemingen die alleen voor eigen gebruik stookolie opslaan. Zij voeren ten slotte aan dat de wetgever, rekening houdend met de repressieve doelstelling van de aangevochten wet, de ondernemingen die hun verplichting inzake strategische opslag niet zijn nagekomen en de ondernemingen die dat wel hebben gedaan, niet identiek had mogen behandelen.

B.15. Wanneer de wetgever een vrijstelling invoert, zoals dat in artikel 5 van de bestreden wet het geval is, moet hij gebruik kunnen maken van categorieën die, noodzakelijkerwijs, de verscheidenheid van de situaties slechts met een zekere graad van benadering kunnen opvangen. Het hanteren van die werkwijze is op zich niet onredelijk. Niettemin dient nog te worden onderzocht of dat ook geldt voor de manier waarop die werkwijze te dezen is aangewend.

De wetgever heeft de vrijstelling voor het gedeelte van de voorraad aardolieproducten onder de 50.000 ton, die geldt voor alle petroleummaatschappijen, redelijkerwijze kunnen verantwoorden vanuit de bekommernis de concurrentie in de petroleumsector, die uiterst gevoelig is voor prijsschommelingen, niet te verstoren (*Parl. St.*, Kamer, 2000-2001, DOC 50-1129/001, p. 9).

De vrijstelling voor de ondernemingen die zich alleen voor eigen gebruik met aardolie bevoorraden, kon redelijkerwijze worden verantwoord door de zorg om de last van de bijdragen niet op de consumenten af te wentelen (artikel 8 van de bestreden wet). In de parlementaire voorbereiding werd aangevoerd dat men oog moest hebben voor de bijkomende last die de bijdrage met zich zou meebrengen voor de ondernemingen die alleen voor eigen gebruik aardolieproducten invoeren: « Aangezien die ondernemingen rechtstreekse consumenten zijn van aardolieproducten, zou het onbillijk zijn ze de bijdrage te doen betalen boven op de last die voortvloeit uit de prijsstijging van die producten » (*Parl. St.*, Kamer, 2000-2001, DOC 50-1129/005, p. 29).

Uit het feit dat de bestreden wet petroleummaatschappijen niet verschillend behandelt naargelang zij al dan niet hun verplichtingen inzake strategische opslag zijn nagekomen, volgt ten slotte dat het doel van de wet, in tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partijen beweren, niet van repressieve aard is.

B.16. De middelen kunnen niet worden aangenomen.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt de beroepen.

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 24 maart 2004.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Melchior